

Polityka dotycząca danych badawczych u zagranicznych wydawców czasopism naukowych

**Rafał Narwojsz
Agnieszka Szymik**

6 maja 2025

PLAN SZKOLENIA:

1.

Polityka dotycząca danych badawczych

- standardy, zasady i dobre praktyki

2.

Metodologia

3.

Przegląd wybranych polityk wydawców zagranicznych

4.

Podsumowanie i wnioski

Standardy i rekomendacje

1

Joint Declaration of Data Citation Principles (FORCE11)

8 ogólnych zasad dot. cytowania danych

→ <https://doi.org/10.25490/a97f-egykh>

2

Transparency and Openness Promotion (TOP) Guidelines (Center for Open Science)

2015 – 8 standardów, z których każdy ma 3 poziomy; TOP Factor

2025 – aktualizacja; 7 praktyk badawczych, 2 praktyki weryfikacyjne, 4 badania weryfikacyjne

→ <https://www.cos.io/initiatives/top-guidelines>

3

Joint Statement on Research Data (STM, DataCite, Crossref)

2012 – pierwsze oświadczenie: 6 rekomendacji w sprawie możliwości powiązania i cytowania danych badawczych

2023 – poprawione oświadczenie: 12 rekomendacji

→ <https://stm-assoc.org/what-we-do/strategic-areas/open-research/research-data/best-practices/>

Polityka powinna:

- definiować, które **dane badawcze** obejmuje i jaki jest jej zakres, co jest obowiązkowe do udostępnienia i traktowane jako warunek publikacji oraz opisywać uzasadnione wyjątki (polityka nie tworzy nowych precedensów prawnych lub etycznych)
- określać jaka **licencja** jest stosowana wobec danych badawczych lub określać swoje oczekiwania wobec nadawanych licencji, na podstawie których autorzy udostępniają swoje dane badawcze, powinna również określać czy prawa autorskie do danych badawczych są przenoszone na wydawcę
- **repozytoria danych** są preferowaną metodą udostępniania danych wspierających publikacje i powinno to zostać określone w polityce. Wydawcy mogą udostępniać listy zalecanych, zaufanych lub obsługiwanych repozytoriów danych
- zachęcać autorów do **cytowania zestawów danych** w listach referencyjnych (bibliografiach) swoich artykułów. Powinna określać styl(e) stosowane do cytowania zestawów danych, zamieścić odpowiednie przykłady cytowania danych i wspierać używanie trwałych identyfikatorów (np. DOI, kody akcesji itp.)

Polityka powinna:

- zawierać **oświadczenie o dostępności danych** (DAS) i zasady jego umieszczenia w manuskrypcie. Powinna określać, czy takie oświadczenia są obowiązkowe i stwierdzać, czy autorzy mają prawo udostępniać dane badawcze „na uzasadnione żądanie”
- zajmować sprecyzowane stanowisko w sprawie korzystania ze **standardów danych** specyficznych dla danej dyscypliny, oraz określać, czy jest preferowane lub wymagane używanie określonych **formatów** plików, np. formaty otwarte
- określać zasady dotyczące **recenzowania danych** (kryteria oceny plików danych i ich zgodności)
- określać zasady dotyczące **embarga** (długość embarga może się różnić w zależności od dyscypliny, typu danych i badania)
- określać zasady dotyczące przygotowania **Planu Zarządzania Danymi**
- zapewniać wsparcie **informacyjne** dla autorów

Metodologia

- duże zróżnicowanie między politykami dot. danych w takich aspektach, jak ich treść, możliwość ich odnalezienia, łatwość interpretacji, integracja infrastruktury i wsparcie zgodności
- w efekcie badaczom trudno jest zrozumieć i przestrzegać polityki danych, a dostawcom infrastruktury i personelowi wsparcia badań trudno jest pomóc w przestrzeganiu polityki danych
- lista cech polityki danych badawczych uwzględniona w ramach polityki została opracowana poprzez przegląd, połączenie i zharmonizowanie wymagań istniejących polityk danych badawczych wydawców naukowych

Wydawnictwo

Polityka

Instrukcja dla
autorów

Oświadczenie
o dostępności

Cytowanie

Repozytorium

Recenzje

Formaty

Licencja

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

SPRINGER NATURE

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
Springer	✓	✓	✓	✓	✓			

- standardowa polityka dla wszystkich tytułów (2023 r.)
- dawniej: 4-poziomowa polityka
- rozbudowana pomoc w wyborze repozytoriów (w tym wymagane dane/repozytoria)
- zakładka o danych wrażliwych
- FORCE11 Joint Declaration of Data Citation Principles
- helpdesk

<https://www.springernature.com/gp/authors/research-data-policy>

<https://www.springernature.com/gp/authors/research-data-policy/research-data-policy-types>

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOBKONAŁOŚCI

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
Elsevier	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓

- 5-poziomowa polityka
- własne repozytorium Mendeley Data
- dopuszczalne embargo
- Declaration of Data Citation Principles FORCE11

<https://www.elsevier.com/about/policies-and-standards/research-data>

<https://www.elsevier.com/about/open-science/research-data>

<https://www.elsevier.com/researcher/author/tools-and-resources/research-data>

<https://www.elsevier.com/researcher/author/tools-and-resources/research-data/data-guidelines>

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOBROCI

Taylor & Francis
Taylor & Francis Group

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
Taylor & Francis	✓	✓	✓	✓	✓			✓

- 5 różnych polityk w zależności od czasopism (tabela)
- bardzo rozbudowane strony i materiały graficzne
- mity dotyczące udostępniania danych badawczych
- kwestie etyczne
- szczegółowy poradnik (w tym m.in. DMP, zasady FAIR, data note)
- FORCE11 Joint Declaration of Data Citation Principles
- Peer review – recenzenci i redaktorzy sprawdzają oświadczenie i zgodność z polityką

<https://authorservices.taylorandfrancis.com/data-sharing-policies/#datapolicies>

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOBKONAŁOŚCI

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
Wiley	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓

- 4-poziomowa polityka
- Author Compliance Tool – wyszukiwarka czasopism uwzględniająca politykę danych badawczych
- Declaration of Data Citation Principles FORCE11
- informacja o licencji w sekcji FAQ

<https://authorservices.wiley.com/author-resources/Journal-Authors/open-access/data-sharing-citation/data-sharing-policy.html>

<https://authorservices.wiley.com/author-resources/Journal-Authors/open-access/author-compliance-tool.html>

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
Emerald	✓		?	?	✓			

- skromna polityka dot. otwartych danych badawczych
- ogólniki i parę porad, wymóg oświadczenia?
- TOP Guidelines – zachęcanie (ale tylko we wskazówkach bezpośrednio w czasopiśmie)

<https://www.emeraldgrouppublishing.com/publish-with-us/author-policies/our-open-research-policies>

<https://www.emeraldgrouppublishing.com/journal/dta>

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOBROCI

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
IEEE	?				✓			

- własne repozytorium IEEE DataPort
- Code Ocean – instrukcja udostępniania kodu

<https://journals.ieeeauthorcenter.ieee.org/create-your-ieee-journal-article/research-reproducibility/#sharingdata>

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
ACS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

- 4-poziomowa polityka
- ACS Research Data Guidelines – formaty
- Sugerowana licencja: CC BY
- Transparency and Openness Promotion (TOP) Guidelines
- FORCE11 Joint Declaration of Data Citing Principles

https://researcher-resources.acs.org/publish/data_policy

https://researcher-resources.acs.org/publish/data_guidelines

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOBKONAŁOŚCI

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
AIP	✓	✓	✓	✓	✓			

- Declaration of Data Citation Principles FORCE11
- instrukcje dla autora w sekcji FAQ

<https://publishing.aip.org/resources/researchers/open-science/research-data-policy/>

<https://publishing.aip.org/resources/researchers/author-instructions/#data>

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOBROCI

OXFORD
UNIVERSITY PRESS

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
OUP	✓	✓	✓	✓	✓	✓		

- 4-poziomowa polityka
- Cytowanie danych badawczych i oprogramowania
- Transparency and Openness Promotion (TOP) Guidelines
- FORCE11 Joint Declaration of Data Citation Principles

<https://academic.oup.com/pages/open-research/research-data>

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOBROCI

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
RSC	✓	✓	✓	✓	✓		✓	

- rozbudowane informacje dotyczące wyboru repozytorium
- wytyczne w formie tabeli z uwzględnieniem określonych typów danych badawczych (informacja o formacie)

<https://www.rsc.org/journals-books-databases/author-and-reviewer-hub/authors-information/prepare-and-format/data-sharing/>

<https://www.rsc.org/journals-books-databases/author-and-reviewer-hub/authors-information/prepare-and-format/experimental-reporting-requirements/>

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
SAGE	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

- 3 możliwe opcje
- większość informacji zawarto w formie FAQ
- kwestia danych wrażliwych
- repozytoria – współpraca z Figshare (część czasopism może automatycznie deponować dane do repozytorium)
- akceptowane formaty plików
- anonimizacja danych w przypadku podwójnie ślepej recenzji
- Transparency and Openness Promotion (TOP) Guidelines
- FORCE11 Joint Declaration of Data Citation Principles

<https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/research-data-sharing-policies>

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOBROCI

IOP Publishing

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
IOP	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓

- 2-poziomowa polityka
- dopuszczalne embargo
- formularz Submission Checklist i „Guides for early career researchers”

<https://publishingsupport.iopscience.iop.org/questions/research-data/>

<https://publishingsupport.iopscience.iop.org/publishing-support/authors/authoring-for-journals/writing-journal-article/>

<https://publishingsupport.iopscience.iop.org/submission-checklist/>

Podsumowanie

Wydawnictwo	Polityka	Instrukcja dla autorów	Oświadczenie o dostępności	Cytowanie	Repozytorium	Recenzje	Formaty	Licencja
Springer	✓	✓	✓	✓	✓			
Elsevier	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Taylor & Francis	✓	✓	✓	✓	✓			✓
Wiley	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Emerald	✓		?	?	✓			
IEEE	?				✓			
ACS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
AIP	✓	✓	✓	✓	✓			
OUP	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
RSC	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
SAGE	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IOP	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓

HISTORIA MĄDROŚCIĄ
PRZYSZŁOŚĆ WYZWANIEM